

Lovforslag nr. L 275. Fremsat den 12. april 2000 af miljø- og energiminister (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elforsyning

(Udledning af miljøvenlig elektricitet m.v.)

§ 1

I lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning, som ændret ved lov nr. 1110 af 29. december 1999 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Miljø- og energiministeren kan pålægge de systemansvarlige virksomheder at sikre, at samtlige elforbrugere i de to sammenhængende elforsyningssystemer i forhold til deres elforbrug aftager samme andel af den i § 8, stk. 1, nævnte elektricitet og afholder omkostningerne i forbindelse hermed.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan træffe afgørelse eller fastsætte regler om de i stk. 1 nævnte forhold herunder om, at aftagepligten kun vedrører nærmere angivne dele af den i § 8, stk. 1, nævnte elektricitet.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at elforbrugere, der helt eller delvist selv producerer den elektricitet, som de forbruger, under nærmere angivne betingelser kun har pligt til at aftage miljøvenlig elektricitet, som nævnt i § 8, stk. 1, i forhold til det elforbrug, som aftages gennem det kollektive elforsyningsnet.

Stk. 4. Det kan ved fastsættelse af regler efter stk. 3 bestemmes, at reglerne kun gælder for nærmere angivne anlæg eller brændsler, ligesom det kan bestemmes, at reglerne kun gælder for anlæg, som var i drift på datoen for dette lovforslags fremsættelse.

Stk. 5. Producenter, hvis aftagepligt for miljøvenlig elektricitet beregnes efter regler fastsat efter stk. 3, kan ikke opnå den efter § 58 fastsatte afregningspris for elektricitet, som producenten ønsker at afhænde.«

2. I § 24 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Med henblik på at sikre den fulde udnyttelse af kapaciteten i det kollektive elforsyningsnet kan miljø- og energiministeren fastsætte regler om adgangen til at indgå aftaler om reservation af netkapacitet. Miljø- og energiministeren kan endvidere fastsætte regler om, at eksisterende aftaler om reservation af netkapacitet skal administreres på en måde, som sikrer den fulde udnyttelse af kapaciteten i det kollektive elforsyningsnet.«

3. I § 59 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan beslutte, at nærmere angive anlæg til produktion af VE-elektricitet skal opføres efter afholdelse af licitation.

Stk. 5: Miljø- og energiministeren kan efter forelæggelse for det i § 3 nævnte udvalg fastsætte særlige betingelser for afholdelse af licitation som nævnt i stk. 4, herunder særlige afregningsregler for anlæg som udbydes.«

§ 2

Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af miljø- og energiministeren. Ministeren kan fastsætte, at dele af loven træder i kraft før andre dele af loven.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Den 22. marts 2000 indgik regeringen og et bredt flertal af Folketingets partier en energipolitisk aftale om reformopfølgning, som bl.a. indebærer, at den vedvarende elproduktion mellem landsdelene skal udlignes, og at egenproducenterne af elektricitet under visse betingelser skal have mulighed for at aftage miljøvenlig elektricitet i forhold til deres netto-energiforbrug. Det fremlagte lovforslag indeholder bestemmelser, der sikrer gennemførelsen heraf.

Aftalen indeholder endvidere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af biomasseudbygningen, herunder at der skal skabes mulighed for at gennemføre licitationer i forbindelse med opførelsen af anlæggene. En hjemmel til at anvende licitation ved opførelse af anlæg til produktion af VE-elektricitet og til at fastsætte særlige afregningsregler for anlæg som opføres efter licitation, er ligeledes indeholdt i lovforslaget.

Det foreliggende lovforslag indeholder herudover hjemmel for miljø- og energiministeren til at sikre, at den fulde kapacitet i elforsyningsnettet udnyttes. Behovet for en sådan bestemmelse er blevet klarlagt i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser til implementering af elreformen. Vedtagelsen af en sådan bestemmelse har ikke været inddraget i forhandlinger med de politiske partier, og er derfor ikke omfattet af forliget af 22. marts 2000.

2. Lovforslagets indhold

a) Udligning af aftagepligten til den miljøvenlige elektricitet

I henhold til § 8 i den gældende elforsyningslov skal enhver elforbruger her i landet aftage en forholdsmæssig andel af den miljøvenlige elektricitet, som netvirksomhederne og de systemansvarlige virksomheder har pligt til at aftage. Forbrugerne skal endvidere betale en forholdsmæssig andel af udgifterne til de i lovens § 9 angivne offentlige forpligtelser. Princippet for disse forpligtelser er videreført fra den tidligere elforsyningslov og betyder, som det klart fremgår af bemærkningerne til § 8 i den gældende elforsyningslov, at den

miljøvenlige elektricitet og udgifterne til de offentlige forpligtelser opgøres og fordeles særskilt indenfor landets to sammenhængende elforsyningssystemer. § 8 i elforsyningsloven er imidlertid endnu ikke trådt i kraft. Indtil § 8 kan træde i kraft, er de tilsvarende regler fra den tidligere elforsyningslov derfor opretholdt.

I det jysk/fynske område er der installeret en væsentlig større andel vedvarende energianlæg, navnlig vindkraftanlæg, end tilfældet er i det sjællandske elforsyningssystem. Elforbrugerne i det jysk/fynske område har derfor indtil nu aftaget mere miljøvenlig elektricitet end de sjællandske elforbrugere. Merudgifterne hertil har imidlertid stort set været opvejet af andre forhold, og den gennemsnitlige salgspris til forbrugerne har ligget på nogenlunde samme niveau i de to elforsyningssystemer.

Den miljøvenlige elektricitet skal imidlertid aftages forlods af de danske elforbrugere. Da den som nævnt fordeles forholdsmæssigt inden for hvert af de to sammenhængende elforsyningssystemer, har forbrugerne i det jysk/fynske område pligt til at aftage en væsentlig større andel miljøvenlig elektricitet end forbrugerne i det sjællandske område, før disse forbrugere i øvrigt indkøber elektricitet. Denne ujævne fordeling af pligten til at aftage den miljøvenlige elektricitet betyder, at forbrugerne fremover ikke har samme mulighed for frit at indkøbe elektricitet i takt med, at markedet åbnes.

Forudsætningerne for en udligning af den miljøvenlige elproduktion mellem landsdelene har hidtil ikke været til stede. Landets to elforsyningssystemer forventes imidlertid i den nærmeste fremtid begge fuldtud at blive tilsluttet det nordiske elbørssamarbejde. Teknisk set er de to danske elforsyningssystemer allerede i dag fysisk forbundet gennem gensidige forbindelser til det svenske elnet, og med tilslutningen til Nord Pool skulle forudsætningerne for at kunne gennemføre en udligning være til stede.

Partierne bag aftalen om reformopfølgning af 22. marts 2000 har derfor besluttet, at der skal ske en udligning mellem landsdelene af den del af den miljø-

venlige elproduktion, der er baseret på vedvarende energi. Det er aftalt, at halvdelen heraf skal udlignes pr. 1. januar 2001 og den resterende del senest pr. 1. januar 2002. Denne trinvis udligning er begrundet i et ønske om, at de betydelige ekstraomkostninger, som udligningen vil medføre i det sjællandske elforsyningsområde, indarbejdes gradvist.

Efter lovforslaget vil udligningen ske ved, at miljø- og energiministeren pålægger de to systemansvarlige virksomheder at sikre denne. Udgifterne i forbindelse med udligningen vil skulle fordeles forholdsmæssigt mellem samtlige elforbrugere.

b) Egenproducenters pligt til at aftage miljøvenlig elektricitet

Pligten til at aftage miljøvenlig elektricitet og bidrage til betalingen af omkostningerne til de offentlige forpligtelser skal i henhold til § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 231 af 21. april 1998 om adgang til elforsyningsnettet, beregnes i forhold til en elforbrugers totale elforbrug, dvs. ved anvendelse af det såkaldte bruttoprincip. Baggrunden herfor er et ønske om at sikre, at alle elforbrugere, uanset hvordan deres elforbrug dækkes, yder samme bidrag til den miljøvenlige elproduktion. Det fremgår af bemærkninger til den nye elforsyningslov, at lovforslaget ikke har til hensigt at ændre ved disse principper.

Det har imidlertid vist sig, at forpligtelsen til at medvirke til at dække udgifterne ved den miljøvenlige elproduktion rammer visse grupper af egenproducenter særlig hårdt, når bruttoprincippet lægges til grund. Det drejer sig bl.a. om den gruppe af industrielle kraftvarmeproducenter, som helt eller delvist er selvforsynende med elektricitet. Det drejer sig endvidere om ejerne af vindmøller i egen installation (husstandsvindmøller), hvor produktionen helt eller delvist anvendes direkte af producenten.

Hvor egenproducenterne tidligere afregnede i forhold til deres nettoforbrug, er der med det gældende afregningsprincip indført en forpligtelse for alle forbrugere til at aftage deres forholdsmæssige andel af den miljøvenlige elproduktion beregnet ud fra disses totale elforbrug. Hermed kan visse egenproducenter blive tvunget til at aftage miljøvenlig elektricitet fra nettet, selv om producenten selv producerer tilstrækkeligt elektricitet til at dække eget forbrug. Som konsekvens heraf kan egenproducenten blive tvunget til at sælge en del af produktionen.

Lovforslaget giver mulighed for, at der udstedes regler, der fremover under visse betingelser lader pligten til at aftage miljøvenlig elektricitet være afhængig af den mængde elektricitet, som en egenpro-

ducent aftager fra nettet. Herved vil egenproducenterne få mulighed for at anvende det såkaldte nettoprincip.

Industrielle egenproducenter, som producerer el på grundlag af naturgas og biomasse, har efter lovens § 58 krav på en fast, høj afregningspris, når den producerede elektricitet sælges til systemansvaret eller til en netvirksomhed. Disse producenter kan endvidere i henhold til de gældende regler opnå elproduktionstilskud i en årrække og har derfor typisk en tilskyndelse til at sælge hele produktionen og dække hele deres elforbrug gennem indkøb af elektricitet. Herved betales for den miljøvenlige elektricitet i forhold til det totale elforbrug. Da de naturgas- og biomassefyrede anlæg imidlertid ikke bør stilles ringere end de kul- og oliefyrede, er der med forslaget givet mulighed for, at disse egenproducenter kan vælge at lade deres aftagepligt for den miljøvenlige elektricitet beregnes efter nettoprincippet. Retten til den faste afregningspris efter § 58 bortfalder imidlertid for de producenter, der vælger denne mulighed.

Egenproducenter, der anvender kul og olie i elproduktionen, kan ikke sælge elektriciteten til den efter § 58 fastsatte afregningspris. Desuden er værdien af den producerede el faldet, fordi værdien skal ses i forhold til markedsprisen for almindelige elektricitet og ikke i forhold til gennemsnitsprisen på den miljøvenlige elektricitet og anden elektricitet. Disse egenproducenter har derfor fået væsentlige stigninger i deres elomkostninger som følge af bruttoafregningsprincippet og vil derfor typisk foretrække at anvende produktionen til at dække eget forbrug.

Adgangen til at anvende nettoprincippet vil i overensstemmelse med aftalen om reformopfølgning af 22. marts 2000 ikke blive begrænset til de industrielle kraftvarmeproducenter. Også andre egenproducenter, f.eks. vindmøller i egen installation, minikraftvarmeanlæg og andre miljøvenlige elproduktionsanlæg, der direkte, fysisk forsyner producenten med elektricitet, vil kunne få mulighed for at nøjes med at aftage miljøvenlig produceret el efter nettoprincippet.

Der findes i alt ca. 200 vindmøller i egen installation. Kun en mindre del af disse forventes at overgå til nettoprincippet, da de herved mister muligheden for at sælge eventuel overskydende el til den høje afregningspris.

Mængden af miljøvenlig elektricitet, som forbrugere til sammen skal aftage efter bestemmelsen i § 8, stk. 1, vil være stigende. Det fremgår således af elforomaftalen af 3. marts 1999, at den vedvarende energi skal udgøre 20% af elproduktionen inden udgangen

af 2003. Da den totale mængde producerede, miljøvenlige elektricitet skal aftages af de danske forbrugere, indebærer forslaget om indførelse af nettoprincippet for egenproducenter, at de øvrige forbrugere skal aftage en forholdsmæssig større andel heraf.

Det skal understreges, at det ikke, bortset fra udgifter til den miljøvenlige elproduktion, med lovforslaget er tanken at reducere egenproducenternes pligt til som alle andre forbrugere at betale for de ydelser, som modtages fra det kollektive net.

Lovforslaget giver heller ikke mulighed for, at nettoprincippet lægges til grund ved beregning af den mængde VE-beviser, som alle elforbrugere i forhold til elforbruget har pligt til at aftage fra et af ministeren fastsat tidspunkt, jf. § 61. Lovforslagets § 8 a, stk. 3-5, vil således ikke finde anvendelse i relation til de regler, der knytter sig til VE-beviser. Egenproducenten vil dog naturligvis kunne erstatte pligten til at erhverve VE-beviser i det omfang, han selv producerer VE-electricitet, for hvilken der modtages VE-beviser, idet VE-beviserne i disse tilfælde allerede er erhvervet.

c) Regler til sikring af udnyttelse af den fulde kapacitet i de kollektive elnet

Det er ved udmøntningen af elforsyningslovens bemyndigelsesbestemmelser blevet klart, at loven ikke indeholder fornøden hjemmel til at udstede regler, der kan sikre den fulde udnyttelse af den eksisterende netkapacitet. Det foreslås derfor, at der skabes en hjemmel for miljø- og energiministeren til at udstede sådanne regler.

Det er en klar forudsætning bag elforsyningsloven, at transport af elektricitet skal kunne ske på lige og ikke-diskriminerende vilkår. Uden dette grundlæggende princip kan det frie elmarked ikke fungere. Det fremgår således af elforsyningslovens § 24, stk. 1, at enhver har ret til mod betaling at benytte det kollektive elforsyningsnet til transport af elektricitet.

Af § 25, stk. 5, fremgår, at en anmodning om transport eller transit kan afvises på grund af mangel på transportkapacitet. Adgangen til at benytte det kollektive net kan altså lovligt begrænses, når den eksisterende kapacitet i nettet allerede er udnyttet.

Bestemmelserne i elforsyningslovens § 24 og 25 tager imidlertid ikke højde for, at aftaler, som indebærer særlige rettigheder vedrørende benyttelse af nettet, vil kunne medføre begrænsninger i transportkapaciteten og hermed begrænse adgangen for aktører, som ikke er i besiddelse af sådanne aftaler. Det er særligt, hvor der er såkaldte "flaskehalse" i nettet (f.eks. på udlandsforbindelser), at problemet kan opstå. Regler for

anvendelse af de kollektive elforsyningsnet samt regler om håndtering af aftaler om reservation af netkapacitet vil medvirke til at sikre friere adgang for alle aktører til de kollektive elforsyningsnet.

d) Regler om adgang til opføre VE-anlæg efter afholdelse af licitation

Parterne bag reformaftalen af 22. marts 2000 er enige om, at målsætningen om anvendelse af biomasse skal fastholdes og være opfyldt inden udgangen af 2005. Det er aftalt, at der skal sikres et økonomisk grundlag for, at der inden udgangen af 2003 er etableret 2-3 større biomasseanlæg. For at nedbringe omkostningerne mest muligt har parterne endvidere aftalt, at der skal skabes lov hjemmel for at bruge licitationsinstrumentet til at sikre udbygningen ud over de 2-3 første anlæg. En sådan hjemmel er indeholdt i lovforslaget.

Der er på indeværende tidspunkt ikke truffet beslutning om, hvilke anlæg det vil være hensigtsmæssigt at sende i licitation, men der sigtes udover større biomasseanlæg tillige på kommende havvindmølleparker. For havvindmøller supplerer forslaget de gældende regler om udbud. Tanken er gennem en licitation at sikre, at anlægsopgaven udføres af den virksomhed, der kan gøre det billigst, således at elforbrugerne får VE-electriciteten produceret til den lavest mulige pris. Det er således ikke en anlægstilladelse, men retten til at producere efter særlige – ved licitation fastsatte – afregningsregler, der udbydes. Der er derfor behov for, at ministeren efter forlæggelse for Folketingets Energipolitiske Udvalg, kan fastsætte særlige afregningsregler for de anlæg, som sendes i licitation. Målet er at nedbringe omkostningerne til udbygning med VE-electricitet mest muligt.

Afhængig af hvilke anlæg, der bringes i licitation, vil det i de særlige afregningsregler kunne være hensigtsmæssigt at udforme forskellige principper for afregning. Visse anlæg vil mest hensigtsmæssigt kunne afregnes udelukkende i forhold til den producerede og solgte elektricitet, mens andre anlæg vil kunne producere billigst og mest hensigtsmæssigt, såfremt en del af afregningen gives i form af et fast element. Et sådant fast element som del af afregningen påtænkes tillige benyttet i forhold til de 2-3 første biomasseanlæg, som i henhold til aftalen af 22. marts 2000 skal opføres inden udgangen af år 2003. Den samlede støtte til et anlæg vil imidlertid under alle omstændigheder skulle holde sig indenfor det maksimale støttebeløb, som godkendes af Europa-Kommissionen, jf. nedenfor i pkt. 6.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for staten, amter og kommuner

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for staten, amter og kommuner bortset fra de økonomiske konsekvenser, som lovforslaget vil få for det offentlige som almindelig elforbruger. Der henvises herom til beskrivelsen under lovforslagets indhold.

4. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget om udligning af VE-elektriciteten mellem landsdelene vil indebære meromkostninger for erhvervslivet i østdanmark. Det skønnes, at elprisen her samlet vil blive belastet med ca. 500 mio. kr. om året, når den fulde udligning pr. 1.1.2002 er fuldt gennemført. For virksomhederne skønnes udgifterne til elektricitet som følge af udligningen at stige med mellem 5% og 7%. Da udligningen er udgiftsneutral, vil erhvervslivet i vestdanmark opnå et modsvarende fald i udgifterne til elektricitet.

Det må antages, at ejerne af de 8-10 større anlæg, der producerer kraftvarme på basis af kul eller olie, samlet kan spare 20-30 mio. kr. pr. år ved overgang til nettoprincippet. For alle øvrige forbrugere vil udgiften til miljøvenlig elektricitet ved disse anlægs overgang til nettoprincippet stige med knap 0,1 øre/kWh.

Forslaget om licitation af opførelse af visse VE-anlæg forventes at reducere erhvervslivets omkostninger til elektricitet produceret ved anvendelse af vedvarende energi.

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslagets nr. 1 og 2 vurderes ikke at have EU-retlige konsekvenser. Lovforslagets nr. 3 om fastsættelse af særlige afregningsregler for VE-anlæg, som opføres efter afholdelse af licitation, indebærer spørgsmål i relation til EF-traktatens statsstøtteregler.

Elforsyningslovens kapitel 9 om miljøvenlig elproduktion er ikke trådt i kraft, idet Europa-Kommissionens godkendelse i henhold til statsstøttereglerne af de anmeldte dele af kapitlet endnu ikke foreligger. Baggrunden herfor er blandt andet, at Europa-Kommissionen for øjeblikket forbereder nye rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse. I forlængelse af drøftelser med Kommissionen har man fra dansk side trukket anmeldelsen for så vidt angår reg-

lerne for støtte til nye VE-anlæg tilbage med henblik på, at disse vil blive genanmeldt, så snart de nye rammebestemmelser foreligger. Lovforslagets nr. 3 om særlige afregningsregler i forbindelse med licitation vil således være indeholdt i den generelle anmeldelse af de fremtidige vilkår for støtte til nye VE-anlæg og vil som sådan først kunne træde i kraft sammen med de øvrige regler om støtte til nye anlæg, når Europa-Kommissionens godkendelse foreligger.

7. Høring

Udkastet til lovforslag er den 6. april 2000 sendt i høring til følgende: Danske Energiselskabers Forening, Elsam, Elkraft, Sjællandske Kraftværker, Københavns Energi, Eltra, ELKRAFT System, Elfor, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Forening af Danske Kraftvarmeværker, DONG Naturgas A/S, Naturgas Midt-Nord, Naturgas Fyn, Naturgas Sjælland, Hovedstadsregionens Naturgas, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Amdtsrådsforeningen i Danmark, Dansk Industri, CO Industri, SID, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Landsorganisationen i Danmark LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Handelskammeret, Dansk Handel og Service, Håndværksrådet, Indukraft, Forbrugerrådet, Landbrugsrådet, Energimiljørådet, Elektricitetsrådet, Elsparefonden, Danmarks Vindmølleforening, Af-faldsteknisk Samarbejde, Reno Sam, Vindmølleindustrien, Organisationen for Vedvarende Energi, Dansk Erhvervsgartnerforening, Forening af Rådgivende Ingeniører, Danmarks Naturfredningsforening, Greenpeace Danmark, OOA, Brancheforeningen for biogas c/o danske landboforeninger, WHF, De Danske Landboforeninger, Samvirkende Energi- og Miljøkontorer, Vindkraftudvalget, Solenergiudvalget, Biogasgruppen, Varmepumpefabrikantforeningen, Bølgekraftforeningen, Dansk Solcellegruppe, Udvalget for miljøvenlig el og varme, Statsministeriet, Finansministeriet, Økonomiministeriet, Skatteministeriet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Udenrigsministeriet, By- og Boligministeriet, Erhvervsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Forskningsministeriet, Energitilsynet og Gas- og Varmeprisudvalget, Energiklagenævnet, Miljø- og Energi-ministeriets Landsplanafdeling, Miljøstyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen. Høringen er ved lovforslagets fremsættelse ikke afsluttet.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Nej, bortset fra de, som skyldes elforbruget	Nej, bortset fra de, som skyldes elforbruget
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Fald i udgiften til el i vestdanmark	Stigning i udgiften til el i østdanmark
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslagets nr. 3 om afholdelse af licitation indebærer spørgsmål i relation til EF-traktatens statsstøtteregler.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1.

Ad stk. 1-2.

Som beskrevet i de almindelige bemærkninger er det i overensstemmelse med aftalen af 22. marts 2000 hensigten med bestemmelsen i § 8 a, stk. 1, at give miljø- og energiministeren mulighed for at pålægge de systemansvarlige virksomheder at sikre, at alle elforbrugere her i landet aftager den samme mængde VE-elektricitet i forhold til deres elforbrug. Udgifterne forbundet hermed skal ligeledes afholdes af alle elforbrugere.

Ministerens pålæg til de systemansvarlige om at sikre den aftalte udligning vil først blive udstedt efter en nærmere afklaring af, hvorledes denne mest hensigtsmæssigt kan finde sted. Den fornødne afklaring vil finde sted i et samarbejde mellem de systemansvarlige virksomheder og Energistyrelsen.

Når den aftalte udligning er fuldt gennemført senest i 2002, anslås det, at merudgifterne for en almindelig forbruger (med et forbrug på 4.000 kWh) i det sjællandske elforsyningssystem til udligningen vil udgøre ca. 140 kr. årligt. For større forbrugere, eksempelvis virksomheder med et forbrug på 200.000 kWh, anslås det, at merudgifterne til køb af de øgede mængder miljøvenlig elektricitet vil udgøre ca. 7.000 kr. årligt. For storforbrugere over 100 GWh, vil den særlige reduktionsregel i § 8, stk. 5, indebære, at omkostningerne til udligningen for elforbruget over 100 GWh vil blive væsentligt reduceret. § 8, stk. 5, afventer Europa-Kommissionens godkendelse, inden denne kan træde i kraft.

Forslagets § 8 a, stk. 2, giver mulighed for, at miljø- og energiministeren kan træffe afgørelse eller udstede regler om den fysiske udligning, herunder om at denne, som aftalt af de politiske partier, foreløbigt kun vedrører den producerede VE-elektricitet. Ministeren kan endvidere træffe afgørelse eller fastsætte regler om fordeling af de to systemansvarlige virksomheders udgifter til udligning af den miljøvenlige elproduktion.

Ad stk. 3-5.

Bestemmelsen i § 8 a, stk. 3, giver mulighed for, at der udstedes regler, der fremover under visse betingelser lader pligten til at aftage miljøvenlig elektricitet være afhængig af den mængde elektricitet, som en egenproducent får leveret gennem det kollektive elforsyningsnet. Herved vil egenproducenterne få mulighed for at anvende det såkaldte nettoprincip. Det vil

imidtørt blive gjort til en betingelse for anvendelse af nettoprincipet, at elproduktionsanlægget er 100% ejet af elforbrugeren, og at elproduktionsanlægget er beliggende på forbrugsstedet, jf. lovens § 5, således at den producerede elektricitet direkte, fysisk anvendes til dækning af egenproducentens eget elforbrug.

Der er i lovforslaget med bestemmelsen i § 8 a, stk. 4, åbnet mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler om, at nettoprincipet kun skal gælde for ejere af anlæg, som var i drift ved lovforslagets fremsættelse, eller at princippet kun skal gælde bestemte anlæg eller bestemte brændsler. Det er således hensigten at fastsætte regler om, at nye anlæg, der anvender kul, olie eller lignende miljøtunge brændsler, ikke skal kunne aftage miljøvenlig elektricitet efter nettoprincipet. Der skal endvidere ikke være adgang for anvendelse af nettoprincipet for eksisterende anlæg, der skifter fra et miljøvenligt brændsel til kul, olie eller lignende. Sådanne regler vil blive fastsat for at sikre, at indførelsen af nettoprincipet med en heraf følgende reduktion i pligten til at aftage miljøvenlig elektricitet, ikke får den utilsigtede konsekvens at føre til øget anvendelse af mindre miljøvenlige brændsler.

Bortset fra disse særlige undtagelser, som er miljømæssigt begrundede, er det ikke hensigten på forhånd at udelukke egenproducenter, der opfylder betingelserne herfor, fra at anvende nettoprincipet. Princippet vil derfor som udgangspunkt kunne anvendes af ejere af miljøvenlige elproduktionsanlæg, såsom mini- eller mikrokraftvarmeanlæg, der er olie- eller naturgasbaserede, solceller og andre miljøvenlige elproduktionsanlæg. Hvis der skulle vise sig behov herfor, har ministeren imidlertid efter bestemmelsen i § 8 a, stk. 4, mulighed for at fastsætte regler om, at nettoprincipet kun kan anvendes i forhold til bestemte anlæg eller bestemte brændsler. En sådan begrænsning kunne blive aktuel, hvis de økonomiske forhold ved etablering af sådanne anlæg udvikler sig på en sådan måde, at det bliver økonomisk fordelagtigt at etablere egen elproduktion udelukkende med det formål at få reduceret pligten til at aftage den miljøvenlige elektricitet.

Adgangen til at anvende nettoprincipet indebærer en reduktion i pligten til at aftage miljøvenlig elektricitet. Det er derfor ikke velbegrundet at give adgang til, at der samtidig kan ydes den faste afregningspris, som de fleste egenproducenter i dag har krav på efter § 58. Med forslaget til § 8 a, stk. 5, foreslås denne retting derfor at bortfalde for de egenproducenter, der ønsker at aftage miljøvenlig elektricitet efter nettoprincipet.

Til nr. 2

En forudsætning for at det frie elmarked kan fungere er, at kapaciteten i elforsyningsnettet udnyttes fuldt ud, således at udbuddet af elektricitet og dermed konkurrencen på markedet er størst mulig. Dette er særligt vigtigt på elnettets udlandsforbindelser, som skal sikre, at der kan handles med elektricitet på tværs af landegrænserne.

Hvis adgangen til transport af elektricitet begrænses af aftaler om reservation af netkapacitet eller særlige rettigheder for nogle aktører, forstyrres den frie konkurrence. Dette kan medføre prisstigninger på elektricitet. De første eksempler på sådanne markedsforstyrrelser efter åbningen af elmarkedet er allerede konstateret. Ministeren kan derfor i medfør af bestemmelsen i § 24, stk. 3, bl.a. udstede regler om, at det ikke er tilladt at indgå nye aftaler om brug af elforsyningsnettet, der giver bestemte aktører fortrinsret til anvendelse af netkapacitet.

Det kan desuden bestemmes, at reserveret netkapacitet, der ikke udnyttes, skal udbydes til anden side på lige og ikke-diskriminerende vilkår. I forbindelse hermed kan det endvidere bestemmes, at indehavere af eksisterende aftaler om brug af nettet skal give bindende melding om udnyttet netkapacitet i så god tid, at der er mulighed for alternativ kommerciel disponering af den pågældende kapacitet.

Til nr. 3

Miljø- og energiministeren kan efter forslaget beslutte, at opførelsen af anlæg til produktion af VE-anlæg skal udbydes i licitation. Herved vil forbrugernes udgifter til køb af VE-electricitet kunne reduceres.

Desuden vil afholdelsen af licitation kunne opfordre nye investorer og virksomheder til fremover at deltage i VE-udbygningen.

De nærmere licitationsbetingelser, herunder regler om afregning til producenten, vil skulle fastlægges, inden licitation kan finde sted. De nærmere overvejelser om sådanne licitationsbetingelser er ikke afsluttet. Det er derfor fundet rigtigst at gøre det til en betingelse for fastsættelse af regler herom, at disse inden udstedelse forelægges for Folketingets Energipolitiske Udvalg.

Til § 2

Det foreslås med bestemmelsen, at miljø- og energiministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Det planlægges, at forslagens nr. 1 sættes i kraft inden den 1. januar 2001, jf. den politiske aftale om, at den første fase af udligningen af den vedvarende energi skal ske pr. 1. januar 2001. Bestemmelsen vil dog tidligst blive sat i kraft sammen med § 8 og kapitel 9 i elforsyningsloven, som ved lovforslagets fremsættelse endnu ikke er sat i kraft som følge af, at Europa-Kommissionens godkendelse af disse bestemmelser i henhold til EF-traktatens art. 88 endnu ikke foreligger.

Forslagets nr. 2 planlægges sat i kraft umiddelbart efter dets vedtagelse.

Forslagets nr. 3 planlægges sat i kraft samtidig med lovens kapitel 9.

F. t. l. vedr. elforsyning

Til lovforslag nr. L 275. Skriftlig fremsættelse (12. april 2000)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Udligning af miljøvenlig elektricitet m.v.)
(Lovforslag nr. L 275).

Et flertal af Folketingets partier indgik den 22. marts 2000 en aftale om blandt andet rammerne for den videre tilrettelæggelse af biomasseaftalen, udligningen af omkostningerne til den prioriterede produktion samt egenproducenters betaling til prioriteret strøm. Lovforslaget udmønter denne del af aftalen. Herudover gives der med lovforslaget hjemmel til at sikre udnyttelse af den fulde kapacitet i de kollektive elnet.

I henhold til den gældende lovgivning er alle elforbrugere her i landet forpligtet til at aftage deres forholdsmæssige andel af den miljøvenlige elproduktion og afholde omkostningerne forbundet hermed. Opgørelsen og fordelingen heraf sker særskilt i forsyningsområderne henholdsvis vest og øst for Storebælt. Dette medfører imidlertid en skævdeling, idet langt den væsentligste del af de vedvarende energianlæg er installeret i det jysk/fynske område. Med henblik på at sikre, at alle forbrugere – uanset hvilket forbrugsområde de er knyttet til – aftager den samme forholdsmæssige andel og dermed har de samme muligheder for at handle frit på elmarkedet, lægges der med lovforslaget op til, at der mellem landsdelene skal ske en udligning af den elproduktion, der er baseret på vedvarende energi.

Den ovenfor nævnte forpligtelse til at aftage miljøvenlig elproduktion bliver i henhold til den gældende praksis beregnet ud fra forbrugers totale elforbrug, det såkaldte bruttoprincip. Med

lovforslaget foreslås det, at miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at egenproducenter af elektricitet under nærmere angivne betingelser kun skal aftage miljøvenlig elektricitet i forhold til det forbrug, som aftages gennem det kollektive elforsyningsnet, det såkaldte netto-princip.

Det foreslås endvidere, at miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om udnyttelsen af kapaciteten i det kollektive elforsyningsnet med henblik på at sikre, at det frie elmarked kan fungere fuldt ud.

Endelig foreslås, at miljø- og energiministeren kan beslutte, at nærmere angivne anlæg til produktion af VE-anlæg skal opføres efter afholdelse af licitation. Formålet er at sikre, at omkostningerne nedbringes mest muligt i forbindelse med udbygningen af disse nærmere angivne VE-anlæg.

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske, administrative, miljømæssige eller EU-retlige konsekvenser. Lovforslaget har erhvervsmæssige konsekvenser i form af, at der med forslaget om udligning sker et fald i udgiften til el i det vestlige Danmark og en tilsvarende stigning i udgifterne i det østlige Danmark.

Det foreslås, at miljø- og energiministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det foreslås herunder, at dele af loven kan træde i kraft før andre dele af loven.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefales forslaget til Folketingets velvillige behandling.